

2021-mi inuusuttut ilinniarnerat suliffeqarnerallu

2021-mi inuusuttut ilinniarnerat suliffeqarnerallu

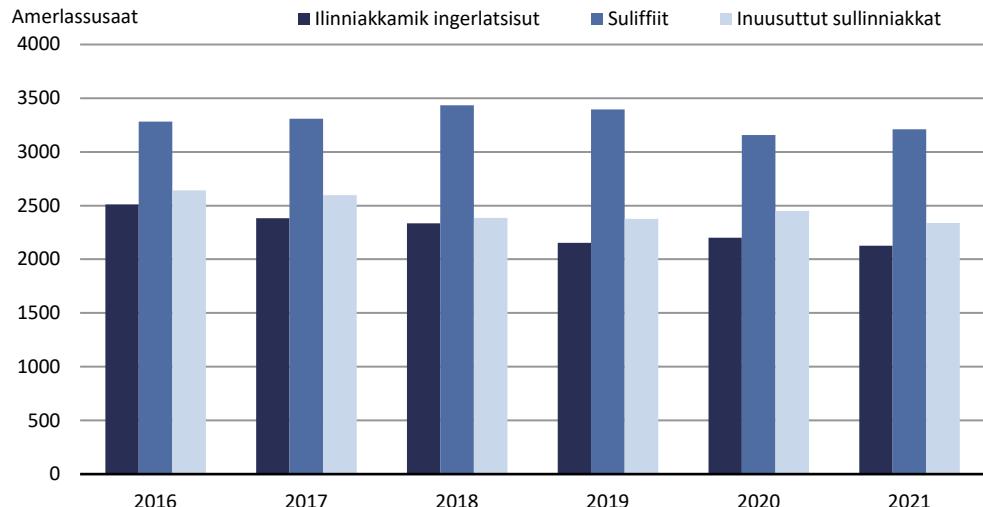
2021-p naanerani Kalaallit Nunaanni inuusuttut 16-it 25-lu akornanni ukiullit 5.336-t imaluunniit 70 pct.-ii ilinniarfinnut suliffeqarfinnulluunniit atassuteqarput. Taakkunannga 28 pct.-it ilinniakkamik ingerlatsipput, 42 pct.-ilu suliffeqarlutik.

2021-mi inuusuttut ilinniakkamik ingerlatsinngitsut suliffeqanngitsulluunniit 30 pct.-inik annertussuseqarput. 2016-imilli annertussusaat 1 procentpointinik appariarsimavoq. Piffissamilu pineqartumi inuusuttut suliffillit 3 procentpointinik qaffariarsimasut, ilinniakkamik ingerlatsisut 2 procentpointinik appariarsimapput.

Saqqumersitap siulianut sanilliullugu allannguutit

2023-mi februaarimi Naatsorsueqqissaartarfip saqqummersittagaa suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat kisitsisit 2016-imiit 2021-moortut iluarsaaneqarlutik saqqummerput. Iluarsaassinerup kinguneranik 2016 aallarnerfigalugu sulisut amerlatsipput. Suliffeqarneq pillugu kisitsisigut paasissutissat iluarsaaneeqarnerisa kingunerisaannik saqqummersitami uani inuusuttut sulisut sunnerneqarput. Tamanna pillugu allaaserineqarput saqqummersitap naalernerani periutsip allaaserineqarnerani.

Titartagaq 1. Inuusuttut 16-it 25-lu akornanni ukiullit nalunaarsorsimanerat malillugu, 2016-2021

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG3>).

Nalunaarut: Tabelimi inuusuttut Kalaallit Nunaata avataani efterskolertut ilinniakkamillu ingerlatsisut ilangunneqarput.

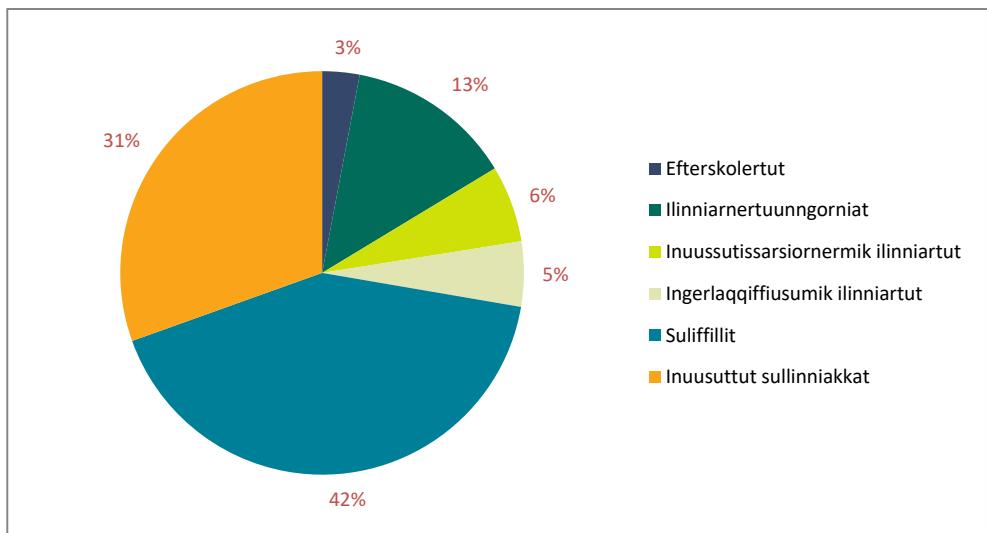
Inuusuttut sullinniakkat

Saqqumersitami matumani Kalaallit Nunaanni inuusuttut suliffeqarnerat ilinniarnerallu sammineqarpoq. Inuusuttut ilinniakkamik ingerlatsinngitsut imaluunniit suliffeqanngitsut inuusuttunik sullinniakkanik taaneqarput.

Inuuusuttuni sullinniakkani pineqarput inuuusuttut suliffeqanngitsut aammalu suliffissarsiortutut nalunaarsorsimanngitsut. Periaatsimut immikkoortumi nassuaat malillugu inuuusuttut ilinniakkamik ingerlatsisutut nalunaarsorsimasut, Ilinniagaqarnersiuteqartitsivimmili nalunaarsorsimanngitsut, inuuusuttunut sullinniakkanut ilanggunneqarput.

2021-mi innuttaasut akornanni inuuusuttut 7.675-it ataani takutinnejqarput. Inuuusuttut ilinniakkamik ingerlatsisut saniatigullu suliffillit ilinniakkamik ingerlatsisutuinnaq nalunaarsorneqarput. Ilinniakkamillu ingerlatsisut efterskolernermut, inuuusuttunut ilinniarfinnut ingerlariaqqiffiusumillu ilinniarnermut immikkoortiternejqarput.

Titartagaq 2. 2021-mi inuuusuttunut 16-it 25-llu akornanni ukiulinnut nalunaarsuutit

Najoqquaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG3>).

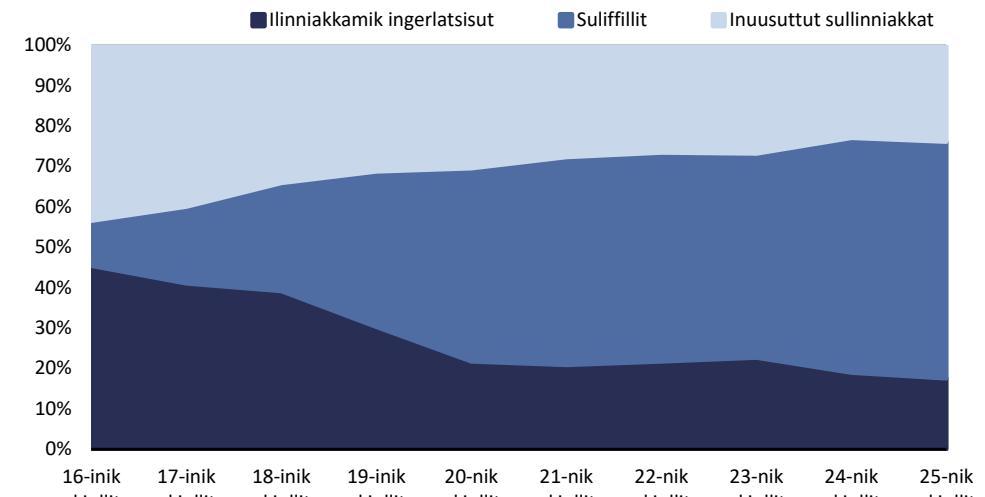
Inuuusuttuni sullinniakkani inuuusuttuaqqat amerlanerusut

2021-mi ilinniakkamik ingerlatsisut annertussusaat ukioqqortusiartorneq malillugu appariarput. 16-init 18-inut ukiullit 42 pct.-ii ilinniartuusut 25-nik ukiullit 17 pct.-ii ilinniartuupput.

Suliffillit annertussusaat ukioqqortusiartorneq malillugu qaffalaarsimapput. 16-init 18-inut ukiullit akornanni 19 pct.-it suliffeqarput, 25-nilli ukiullit 59 pct.-ii suliffeqarlutik.

Inuuusuttunilu sullinniakkani pineqartut annertussusaat ukioqqortusiartorneq malillugu aamma appariarput. 2021-p naanerani 16-init 18-inut ukiullit akornanni 39 pct.-it suliffeqaratillu ilinniakkamik ingerlatsinngillat, 25-llu ukiullit akornanni 24 pct.-iullutik.

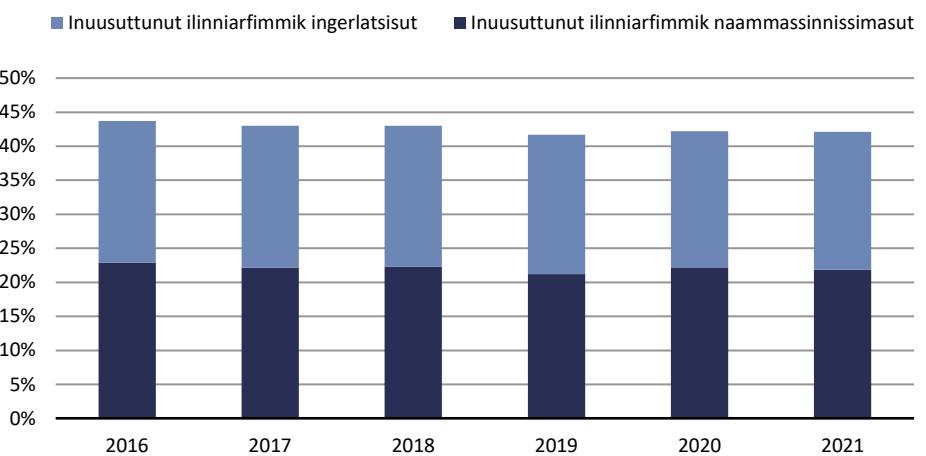
Titartagaq 3. 2021-mi inuuusuttut 16-it 25-lu akornanni ukiullit, ukiut nalunaarsugaanerlu malillugit

Inuuusuttunut ilinniarfimmi ilinniarsimasut annertussusaat

2021-mi inuuusuttut 16-it 25-lu akornanni ukiullit 42 pct.-ii ilinniakkamik ingerlatsipput imaluunniit inuuusuttunut ilinniarfimmik naammassinnissimallutik.

Titartagaq 4. Inuuusuttut 16-it 25-lu akornanni ukiullit inuuusuttunut ilinniarfimmik naammassinnissimasut ingerlatsisulluunniit annertussusaat, 2016-2021

Najoqputaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG3>).
Nalunaarut: Ilinniakkamik ingerlatsisuni ilinniartut siornatigut inuuusuttunut ilinniarfimmik naammassinnissimangngitsut kisikim pineqarpuit.

Inuuusuttut sullinniakkat 12-nik ukioqarnermi najugarisaat

Nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut 32 pct.-iusumut naleqqiullugu Qaanaami, Tasiilami Ittoqqortoormiinilu inuuusuttut 40 pct.-init annertunerusut inuuusuttuni sullinniakkani nalunaarsorsimapput. Upernivik inuuusuttut sullinniakkat 2016-imii 43 pct.-iniit 2021-mi 37 pct.-inut annikilleriarsimapput.

Tabel 1. Inuuusuttut sullinniakkat agguaqatigiissinneri, 12-nik ukioqarnermi najugarisaat malillugit; 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
--	------	------	------	------	------	------

Nanortalik	37	31	32	34	38	36
Qaqortoq	32	31	24	30	28	31
Narsaq	32	29	30	30	29	30
Paamiut	36	32	34	31	33	31
Nuuk	27	26	25	27	26	25
Maniitsoq	24	27	26	25	28	28
Sisimiut	28	31	30	27	29	27
Kangaatsiaq	33	38	38	31	35	34
Aasiaat	29	26	27	30	30	25
Qasigiannguit	27	25	26	23	24	24
Ilulissat	31	29	29	28	31	33
Qeqertarsuaq	30	19	18	23	27	36
Uummannaq	31	28	25	27	28	31
Upernivik	43	42	37	38	42	37
Qaanaaq	42	48	36	35	45	40
Tasiilaq	42	53	42	46	49	44
Ittoqqortoormiit	46	40	34	24	29	41
Kalaallit Nunaata avataani	31	29	26	31	30	28
Agguaqatigiissillugu	33	32	30	30	32	32

Najoqputaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG4>).

Nalunaarut: Kisitsisit ersarinnerusunik nalunaaqtsersimasut tassaapput nuna tamakkerlugu agguaqatigiissinermiit qaffasinnerusut.

Eqikkaaneq

Eqikkaaneq

Tabel 2. Inuuusuttut 16-it 25-llu akornanni ukiullit nalunaarsugaanerat malillugit, 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Efterskolertut	355	352	357	280	237	229
Ilinniarnertuunngorniat	1092	1038	1005	955	1018	1025
Inuuussutissarsiornermik ilinniartut	585	576	547	515	539	472
Ingerlariaqqiffiusumik ilinniartut	480	417	427	403	408	400
Sulifillit	3283	3309	3433	3394	3158	3210
Inuuusuttut sullinniakkat	2642	2597	2386	2376	2450	2339
Katillugit	8437	8289	8155	7923	7810	7675

Najoqputaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG3>).

Tabel 3. Inuuusuttut 16-it 25-llu akornanni ukiullit ukiui nalunaarsugaanerilu malillugit, 2021

Ukiut	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Efterskolertut	189	38	2	-	-	-	-	-	-	-
Ilinniarnertuunngorniat	142	240	235	183	86	44	33	25	21	16
Inuuussutissarsiornermik ilinniartut	15	24	45	46	53	49	62	63	60	55
Ingerlariaqqiffiusumik ilinniartut			1	6	26	53	65	91	85	73
Sulifillit	85	140	193	299	363	360	380	398	509	483
Inuuusuttut sullinniakkat	331	294	246	242	231	193	195	211	200	196
Katillugit	762	736	722	776	759	699	735	788	875	823

Najoqputaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG3>).

Tabel 4. Inuuusuttut sullinniakkat Majoriami ingerlatsisut

	2017	2018	2019	2020	2021
Majoriami ingerlatsisut	378	341	303	335	265
Majoriami ingerlatsinngitsut	2.219	2.045	2.073	2.115	2.074
Inuuusuttut sullinniakkat katillugit	2.597	2.386	2.376	2.450	2.339

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDNUMG6>).

Nalunaarut: Majoriami ingerlatsisut ilinniagaqarnersiutillit nalunaarsuutaannit naatsorsuutit. Atuartut ilinniagaqarnersiuteqanngitsut ilanngunneqanngillat.

Periaaseq

Periaaseq

Saqqummersitami matumani inuuusuttut suliffeqarnerat ilinniarnerallu sammineqarpoq.

Nalunaarsuutit tunngaviusut

Kisitsisitigut paasissutissani suliarineqartuni matumani nalunaarsuiffit atorneqartut tassaapput:

- Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasunut nalunaarsuiffia (1. januaari aallarnerfigalugu).
- Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup aammalu Oqaatsinik Pikkorissarfiup Kalaallit Nunaanni Qallunaat Nunaannilu efterskolini atuartunik nalunaarsuiffii.
- Ilinniagaqarnersiuteqartitsiviup (USF-ip) nalunaarsuiffia.
- Naatsorsueqqissaartarfiup suliffilinnut nalunaarsuiffia (novembarimi naatsorsukkat).
- Naatsorsueqqissaartarfiup ilinniakkanut naammassineqarsimasunut qaffasinnerpaanut nalunaarsuiffia.
- Namminersorlutik Oqartussat kommunillu pisortani ataatsimut akissarsialeriffiat.

Periaaseq

Qulaani paasissutissanik ataatsimoortitsinermi innuttaasunut ataasiakkaanut kisitsisitigut paasissutissanut nalunaarsuiffimmik pilersitsisoqarpoq, ukiup naalernerani paasissutissanik ataani pineqartunik imaqtumik:

- Ukiut aamma suaassuseq.
- Najugaq aammalu pineqartup ukiumi 12-inik ukioqalerfiani ukiup naanerani najugarisaa.
- Ilinniakkamik ingerlatsineq imaluunniit suliffeqarneq.
- Ilinniagaq naammassineqarsimasoq qaffasinnerpaaq.

Misissukkat amerlassusaat

Ukiumi kisitsiviusumi naatsorsuutini pineqarput ukiup naalernerani 16-it 25-illu akornanni ukiullit aammalu tunngavilersuutinik ataani taaneqartunik naammassinnissimasut:

Ukiup aallartinnerani naaneranilu Kalaallit Nunaanni inunnik nalunaarsuiffimmi (najugaqvissutut) allassimaneq.

Ukiup naalernerani Kalaallit Nunaanni inunnut nalunaarsuiffimmi nalunaarsorsimaneq aammalu ukiup kisitsiviusup ingerlanerani Kalaallit Nunaata avataani efterskolimik ilinniakkamilluunniit ingerlatsismalluni naammassinnissimaneq imaluunniit unitsitsisimaneq.

Ukiup naalernerani Kalaallit Nunaanni inunnut nalunaarsuiffimmi nalunaarsorsimannginneq kisiannili ukiumi kisitsiviusumi qaammat decembarimi Kalaallit Nunaanni imaluunniit Kalaallit Nunaata avataani efterskolimik ilinniakkamilluunniit meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ingerlataqartutut nalunaarsorsimaneq.

Najugaq

Najukkanut paasissutissani inunnik nalunaarsuisarfimmi najugaq aallaavigineqarpoq. Ilinniarfinni Kalaallit Nunaanniittuni nalunaarsorsimasut inunnulu nalunaarsuisarfimmi nalunaarsorsimangngitsut ukiup kisitsiviusup tulliani najugaat atorneqarput. Aammattaaq ukiumi qaangiuttumi qaninnermi najugaq nalunaarsorneqarsimasoq atorneqarpoq. Ilinniakkank ingerlatsisut ataasiakkaat Naatsorsueqqissaartarfiup inunnut nalunaarsuisarfiani allassimanngillat, taakkununnga ilinniarfiup adressia atorneqarpoq.

Nunani allani ilinniarfinni nalunaarsorsimasut nunami allami najugaqartutut taaneqarput, Kalaallit Nunaanni innuttaasunut nalunaarsuisarfimmi nalunaarsorsimancerat apeqqutaatinnagu.

Ukiuni pineqartuni najugarisap atuutsinneqartup saniatigut aammalu ukiumi 12-inik ukioqalerfiup naanerani najugarisimasaq nalunaarsorneqarpoq. 12-inik ukioqarlutik inuit nalunaarsuiffianni nalunaarsorneqarsimangngitsut Kalaallit Nunaata avataani najugaqartutut nalunaarsorneqarput.

Ivittuuni najugallit Nuummi najugalittut nalunaarsorneqarput.

Ilinniarnermut suliffeqarnermulluunniit killifit

Inuuusuttuk ukiumi kisitsiviusumi qaammat decembarimi ilinniakkamik ingerlatsisutut suliffeqartutulluunniit (novembarimi) imaluunniit ilinniakkamik ingerlatsinngitsutut suliffeqanngitsutullu nalunaarsorneqarput. Nalunaarsuinerillu pingaarnersiorneqarput, ilinniakkamik ingerlatsisoq suliffeqartorlu taamaallaat ilinniakkamik ingerlatsisutut naatsorsorneqarpoq.

Efterskolinik ilinniakkank illu ingerlatsisut tassaapput Naatsorseqqissaartarfiup ilinniartitaanermut nalunaarsuiffianni nalunaarsorsimasut. Efterskolernerit eqqaassanngikkaanni ingerlatsinerit inuuusuttunut qaffassarluni ilinniarfinningaanniit qummullu qaffassisusillit taamaallaat nalunaarsorneqarput (ISCED-ni qaffassisuseq 3 qummullu).

Inuuusuttuk ilinniakkank ingerlatsinatillu suliffeqanngitsut inuuusuttunik sullinniakkank taaneqarput. Inuuusuttuk sullinniakkat tassaapput inuuusuttuk suliffeqanngitsut aammalu inuuusuttuk suliffissarsiunngitsut. Inuuusuttunut sullinniakkank ilaasinnaapput 16-inik ukioqalereersimallutik meeqqat

atuarfiannik naammassinnissimasut aammalu piginnaanngorsarluni ilinniarnernik ingerlatsisut, assersuutigalugu Majoriami (ISCED-ni qaffasissuseq 2). Taamatuttaaq inuusuttuni sullinniakkani ilaasinnaapput ilinniakkanki ingerlatsisut kisiannili Ilinniagaqarnersiuteqartitsivimmi nalunaarsorneqarsimangitsut.

Inuusuttut sullinniakkat Majoriami akuerisaasimasut annertussusaat immikkut kisitsisitigut paassisutissiarineqarput. Tassani ilinniagaqarnersiutillit, assersuutigalugu Majoriami FA-mik ukiumik ataatsimik sivisussuseqartumi atuartut ilinniagaqarnersiuteqarsinnaatitaasullu nalunaarsuutaat tunngavigneqarput. Atuartullu qaammat decembarimi ilinniagaqarnersiutillit nalunaarsorsimanngitsut ilanngunneqanngillat.

Ilinniagaq naammassisimasaq qaffasinnerpaaq

Inuusuttunut misissukkani ilaasunut tamanut ukiup kisitsiviusup pineqartup naanerani ilinniagaq naammassisimasaq qaffasinnerpaaq nalunaarsorneqarpoq. Piginnaanngorsarluni ilinniarfiit saniatigut ilinniarneruntuungorniarfiit ilinniakkankut naammassineqarsimasunut ilaatinneqarput.

Pineqartut ilinniakkankut naammassisimasanut qaffasinnerpaanut atassuserneqarput, aammalu ilinniarneruntuungorniarfinnut, inuussutissarsiornermik ilinniarfinnut, ingerlariaqqiffiusumik ilinniarfinnut ilinniagaqarsimanngitsunulluunniit agguataarneqarlutik. Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmik isumaqtigiqissuteqarneq malillugu angusanik qaffassaalluni pikkorissarnerit ilinniakkatut qaffasinnerpaatut naammassineqarsimasut ilinniarneruntuungorniarfiit ataannut inissinneqarput. Angusanik qaffassaalluni pikkorissarnerit ISCED2011-mi qaffasissuseq 4-imi inissismapput, tigusaanissamullu piumasaqaataavoq ilinniarneruntuungorniarfimmik imaluunniit inuussutissarsiorluni ilinniarfimmik naammassinnissimanissaq.

Naatsorsueqqissaartarfiup ilinniakkankut qaffasinnerpaanut nalunaarsuisarfia Kalaallit Nunaanni najugaqartunik taamaallaat imaqarpoq. Taamaattumik misissukkut qaffasinnerpaamik ilinniagarisimasaannut, Naatsorsueqqissaartarfiup inunniq nalunaarsuisarfiani piffissami pineqartumi qaninnermi, nalunaarsugaasimanerit atorneqarput. Kalaallit Nunaatalu avataani piffissami sivisuumi ilinniakkamik ingerlataqarsimasut kisitsisitigut paasissutissani matumani saqqummiunneqartunit ilinniagaat qaffasinnerusinnaapput.

Nalunaarsuutinit siullernit allannguutit

Ilinniagaqarnersiuteqartitsiviup nalunaarsuisarfia nalunaarsuisarfiuvoq ataavartumik, aammattaaq ukiumi siuliini naqiteriikkankik, naqqiernik ingerlatsiviusoq. Kisitsisitigut paasissutissani matumani nalunaarsuutit najoqqutarineqartut allanngorput, Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersitaanut kingullernut ilinniakkankut qaffasinnerpaanut naammassineqarsimasunut ingerlanneqartunullu najoqqutarineqartut paasissutissat assigiit atuutsinneqalerlutik.

Saqqummersitami 2021-mi suliffeqarneq-mik nutarsaanerit

Saqqummersitsinermi matumani 2016-imiit ullumikkumut suliffeqarnermut, suliffissaaleqinermut sulisorineqarsinnaasunullu kisitsisit suliarineqarneri nutarsarneqarput. Tamatumalu kinguneraa suliffeqarnermut kisitsisit siuliani saqqummiunneqartarsimasunit annertunerulernerat, taamatullu

suliffissaaleqisut amerlassusaasa kiisalu innuttaasut sulisinnaasunut ilaangitsut amerlassusaasa annikinnerulerterat.

Siornatigut saqqummersinneqarsimasunit periaatsimi allannguutit pingarnerit tassaapput:

1. Ernereernerup kingorna sulinngiffeqartut, suliffilinnut ilaasimasut massakkut suliffilittut naatsorsorneqarput. Allannguummi matumani International Labour Organization-imit (ILO) innersuussutigineqartunut naapertorlugit suliffeqarnermi pissutsinut kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarput.
2. Ukiup ataatsip ingerlanerani isertitat annerpaartaat namminerisamik suliffeqarfimmit isertitaasimappata, suliffeqarfiup inuussutissarsiornermi suliaqarfiani pingaarnertut suliffeqarneq naatsorsorneqarpoq. Allannguummi matumani piffit tunisiffiusimangitsut imaluunniit inuussutissarsiornermi suliaqarfinni allani ilassutitut isertitaqangaatsiarsimaneq pingaarnertut suliffimmut sunniuteqanngillat, ukiumut isertitat aalisarnermi imaluunniit savaaateqarnermi namminerisamik suliffeqarfimminngaanneersuuppata.
3. Naatsorsueqqissaartarfik pisortat akissarsialeriviannit nalunaarsuutinik nutaanik, sulisitsisullu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarusiaannik paasissutissanik sukumiinerusunik imalinnik aallersinnaalerpoq. Nalunaarsuutinik pitsaunerusunik aallersinnaaneq pisortani atorfekarnermi akissarsiat pisortanit isertitanit qularnannginnerusumik immikkoortinnejarsinnaalernerannik isumaqarpoq. Allannguutillu kinguneraa qaammammi ataatsimi piffissap affaanit sivikinnerusumik sulillutik atorfekarsimasut suliffilinnut ilanngunneqarnerini pisortani suliffillit annertunerulerterat.

2016 sioqqullugu nalunaarsuutit *ilinniartitaanerup* ataani toqqorsivimmi nassaarineqarsinnaapput.

Signatur forklaring:

- ...Oplysninger foreligger ikke
.. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
* Foreløbigt eller anslået tal

Saaffiginniffissaq

Samo Nielsen

E-mail: snie@stat.gl

Ilinniartitaaneq

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

